

34ste vergadering

Dinsdag 26 juni 2001

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 68 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castri-cum, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Van Gennip, Ginjaar, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jager, Ketting, Kneppers-Heijnert, Kohnstamm, Korthals Altes, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Lodders-Elfferich, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Pastoor, Pitstra, Platvoet, Le Poole, Pormes, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schuurman, Schuyer, Stekelenburg, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Veling, De Vries, Van Vugt, Walsma, Werner, Witteveen, Woldring, De Wolff, Wolfson en Wöltgens,

en de heren Brinkhorst, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en Van Boxtel, minister voor het Grote Steden- en Integratiebeleid.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Eversdijk, Van der Linden, Jurgens en Zwerver, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Op zaterdag 16 juni jongstleden overleed Wim Thomassen op ruim 91-jarige leeftijd. Zijn leven kende duidelijke markeringen, hoe gelijkmatig Wim Thomassen – als politieke bestuurder – daarover soms zelf berichtte. Wim Thomassen stamde uit een traditioneel "rood nest". Zijn vader was een trouw SDAP'er, met de gave van het woord; dat had zijn zoon Wim dus niet van een vreemde. De vader was lid van provinciale staten van Noord-Holland, een lidmaatschap dat zijn zoon eveneens zou bekleden, en wel van juli 1954 tot mei 1958.

Wim Thomassen is te Amsterdam geboren, maar vond het hoogtepunt van zijn bestuurlijke loopbaan in Rotterdam, als burgemeester van die stad van april 1965 tot november 1974. Wij gedenken Thomassen hier omdat hij van begin november 1961 tot mei 1971 lid was van deze Kamer. Er zijn langdurige periodes waarin de burgemeesters van Amsterdam en Rotterdam lid van deze Kamer waren. Ook Thomassen trof hier zijn Amsterdamse ambtgenoot, in dezelfde fractie. Als Eerste-Kamerlid hield hij zich bezig met verkeer en waterstaat, ruimtelijke ordening en defensie. Over het begrotingshoofdstuk Defensie sprak Thomassen op 15 mei 1962 zijn maidenspeech uit. Veel, soms gevoelige, personele zaken passeerden de revue. Een ervan kwam hem, tot zijn verbazing, aan het eind van zijn maidenspeech op een interruptie van het lid Van Riel te staan. Daarmee was zijn entree in de Kamer meteen gemarkeerd. In datzelfde jaar nam hij deel aan het debat over begrotingshoofdstuk VII-B van Binnenlandse Zaken. Niet velen zullen meer weten dat dit de binnenlandse component was van Nederlands Nieuw-Guinea, dat overigens vooral in buitenlands

perspectief besproken werd. Wie dat debat terugleest, onder de schaduw van het plan-Bunker, ziet bezorgdheid over de toekomst van dit gebiedsdeel. Thomassen deelde deze bekommernis.

Wim Thomassen hield van structuren, en vooral van structuren die werkgelegenheid opleverden. Hij droeg daarin de sporen van zijn jeugd en opleiding. In de jaren dertig had hij gezien hoe cruciaal werkgelegenheid voor land en werknemer was. In zijn opleiding had hij in eerste aanleg na de HBS werktuigbouwkunde gestudeerd aan de MTS, hetgeen hem goed van pas kwam toen hij in de oorlogsjaren een tijd lang verbonden was aan de "sociale afdeling" van de Hoogovens, een bedrijf dat hij lang een warm hart zou blijven toedragen. Na de MTS volgde hij de kweekschool – zijn vader was hoofdonderwijzer geweest – waarna hij onderwijzer was te Amsterdam, Zaandam, Wieringen en Hoensbroek, tot 1 januari 1936. Daarop sloot zijn politiek-bestuurlijke loopbaan aan, onderbroken door de oorlogsjaren, waarin hij, na een periode van gevangenschap en onderduiking, redacteur was van de verzetsbladen *Je Maintiendrai*, *Vrij Nederland* en *Christoffor*.

Na de oorlog zette hij zijn politiek-bestuurlijke functies voort, die hij als secretaris van de AJC had ingezet aan het begin van de Tweede Wereldoorlog. Eerst als secretaris van de platformorganisatie van de Nederlandse Volksbeweging tot februari 1946. Dit paste in zijn streven het socialisme te doen heen breken door zijn ideologische grenzen. Van februari 1946 tot mei 1948 diende hij de Partij van de Arbeid als secretaris en was hij vrijwel tegelijkertijd lid van de Tweede Kamer. Zijn aanleg voor het

Voorzitter

politiek bestuur deed hem echter solliciteren naar het burgemeesterschap van Zaandam, een niet eenvoudige gemeenschap, die hij tien jaren diende. Van 1958 tot voorjaar 1965 was hij burgemeester van Enschede, waarna hij de overstap maakte naar Rotterdam. Opnieuw mocht hij bijdragen aan de vestiging van een universiteit. Voorts gaf hij de aanzet tot de aanleg van de metro. Hij koesterde bovenal zijn portefeuille van havenontwikkeling. Rotterdam daagde hem uit, zijn instelling als doener boven die van woordvoerder in alle opzichten te ontplooiën. Van buitenaf gekomen, paste hij wonderwel bij de mentaliteit van de Rotterdammers. Het bracht hem ten slotte in zijn eigen politieke groepering in een rechtsbuitenpositie, toen deze de belangen van milieu en oude wijken boven die van de structurele groeimogelijkheden van de grootste haven ter wereld stelde. Tot zijn verdriet verloor hij daardoor twee jaar voor zijn pensionering de havenportefeuille, waarmee een einde kwam aan de traditie in Rotterdam dat de burgemeester in eerste instantie verantwoordelijk was voor de haven. Het is te begrijpen dat Thomassen bij zijn afscheid in 1974 opmerkte: "Rotterdam heeft me meer geënerveerd en uit het lood geslagen dan me lief was." Aldus citeerde NRC Handelsblad hem in een herdenkingsartikel van 18 juni jl.

Een bestuurder die met ongedurigheid de grote lijnen wenste te volgen, maar altijd oog had voor de kwetsbaarheid van het menselijk bestaan, is van ons heengegaan. In de Eerste Kamer gedenken wij hem om zijn vele kwaliteiten en voor de periode dat hij in ons midden was. Wij willen in onze gevoelens bovenal de wens uitspreken dat zijn familie de kracht vindt troost te putten uit zijn boeiend en gedreven bestaan, waarin de menselijke maat vooropstond.

(De aanwezigen nemen staande enkele ogenblikken stilte in acht.)

De voorzitter: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De voorzitter: Op verzoek van de fractie van GroenLinks heb ik de volgende leden in commissies aangewezen:

- de heer Pormes als lid van de vaste commissie voor Defensie in de bestaande vacature;
- de heer Pormes als lid van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in de bestaande vacature;
- de heer Pormes als plaatsvervangend lid van de vaste commissie voor Ontwikkelingssamenwerking in plaats van de heer Van Schijndel;
- de heer Pormes als plaatsvervangend lid van de vaste commissie voor Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in de bestaande vacature;
- de heer Pormes als plaatsvervangend lid van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat in de bestaande vacature;
- de heer Van der Lans als lid van de vaste commissie voor Volkshuisvesting in de bestaande vacature;
- mevrouw Zwerver als plaatsvervangend lid van de vaste commissie voor Volkshuisvesting in plaats van de heer Van der Lans.

Op de tribune is een delegatie gezeten van de commissie van Defensie van de senaat van Slowakije. Ik ben niet in staat om hen in hun eigen landstaal toe te spreken, maar heet hen welkom op de tribune om een deel van deze vergadering bij te wonen.

(applaus)

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Statistiekwet 1950 in verband met wijzigingen in de Europese regels inzake het Intrastatstelsel (27614);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs onder meer in verband met de onderwijsbevoegdheid voor het geven van onderwijs in zintuiglijke en lichamelijke oefening en de verklaring omtrent het gedrag (27616).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet inburgering nieuwkomers houdende regels tot aanwijzing van bijzondere categorieën vreemdelingen ten behoeve van inburgering (27000).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Lemstra** (CDA): Mijnheer de voorzitter. De CDA-fractie is zeer ingenomen met de uitvoerige beantwoording en de memorie van antwoord van de minister. Toch blijven bij ons nog twee vragen hangen, die ik hem wil voorleggen in deze eerste termijn.

De minister schrijft in de memorie van antwoord: zoals elke nieuwkomer zal de geestelijke bedienaar zich bij vestiging in een gemeente moeten aanmelden voor een inburgeringsonderzoek dat wordt afgenomen door een daartoe door het college van B en W aangewezen instantie. Tijdens dit inburgeringsonderzoek zal onder andere worden vastgesteld wat het beginniveau, het opleidingsniveau, de beschikbaarheid, de leermogelijkheden en wensen van de nieuwkomer zijn. Maatwerk staat derhalve ook hierbij voorop. Einde citaat.

Dit klinkt indrukwekkend, maar dit is slechts de start van de inburgering. Kan de minister ons ook zeggen hoe het verder gaat? Stel dat deze cursisten tijdens de rit afhaken, er met de pet naar gooien of dat de opleidingsmogelijkheden niet adequaat of onvoldoende zijn voor de veelheid aan cursisten, wat dan? Ik heb namelijk in Binnenlands Bestuur gelezen dat er een file is voor NT2. Misschien kan de minister ons op dit punt geruststellen.

Mijn tweede vraag betreft de verpleegkundigen en de leerkrachten van buiten de Europese Unie die wij waarschijnlijk in dit land nog wel enige jaren nodig zullen hebben. De minister heeft in de Tweede Kamer, maar ook in deze memorie van antwoord toegezegd dat hij op dat probleem voor de zomer zou terugkomen. De zomer nadert, zeker gelet op de huidige temperatuur. Is